

EUROPÆISK SEMESTER TEMABLAD

EFFEKTIVE RETSSYSTEMER

1. INDLEDNING

Den Europæiske Union bygger på respekt for grundlæggende værdier, retsstaten og demokratiet. Disse værdier skal beskyttes. For at få EU til at fungere korrekt skal alle medlemsstater have effektive retssystemer.

Kvalitet, uafhængighed og effektivitet er centrale elementer i et "effektivt retssystem". Effektive retssystemer er en forudsætning for at skabe et investerings- og erhvervsvenligt miljø, da de skaber tillid i hele forretningskredsløbet. De er også væsentlige for at beskytte individuelle rettigheder, navnlig sociale rettigheder. De er afgørende for gennemførelsen af hele EU-retten, navnlig økonomisk lovgivning, og for styrkelsen af den gensidige tillid og bekæmpelsen af korruption. Sidstnævnte har en direkte indvirkning på de offentlige budgetter og erhvervsklimaet.

Uanset det nationale retsvæsens opbygning eller den retstradition, hvori det er forankret, er effektivitet, kvalitet og uafhængighed centrale elementer i et "effektivt retssystem".

Det europæiske semester, den årlige cyklus for samordning af de økonomiske politikker på EU-plan¹, har identificeret

---

¹ Europa-Kommissionens årlige vækstundersøgelse for 2017 understregede, at det er nødvendigt med "effektive retssystemer for at understøtte økonomisk vækst og levere tjenester af høj kvalitet til virksomheder og borgere" [COM(2016) 725 final, s. 8]. Det var allerede anført i den årlige

forbedring af effektiviteten af medlemsstaternes retssystemer som et nøgleelement for strukturreformer. Af samme grund er nationale reformer af retsvæsenet også blevet en integrerende del af de strukturelle elementer i de medlemsstater, der er genstand for økonomiske tilpasningsprogrammer². Enhver reform af retsvæsenet bør fastholde retsstatsprincippet og overholde EU-retten og de europæiske standarder for domstolenes uafhængighed.

Dette dokument er opbygget som følger. Afsnit 2 vedrører udviklingen i retssystemernes kvalitet, uafhængighed og effektivitet. Afsnit 3 indeholder eksempler på foranstaltninger, der kan forbedre retssystemernes resultater. Afsnit 4 omhandler den politiske situation.

Andre temablade vedrørende det europæiske semester, som er relevante for dette emne, omfatter temablade om kvalitet i den offentlige forvaltning og om reguleringen af liberale erhverv.

---

vækstundersøgelse for 2016, at "[d]et er nødvendigt, at retssager afvikles hurtigt, at domstolene indhenter deres efterslæb, at foranstaltninger, der sikrer dommernes uafhængighed, øges, og at retssystemets kvalitet forbedres, herunder gennem bedre anvendelse af IKT ved domstolene og anvendelse af kvalitetsstandarder." [COM(2015) 690 final, s. 13].

² De økonomiske tilpasningsprogrammer i Grækenland, Portugal (afsluttet i juni 2014) og Cypern (afsluttet i april 2016) indeholdt betingelser om retsreformer.

2. AFDÆKNING AF UDFORDRINGER

EU's resultattavle for retsområdet³ bidrager til det europæiske semester ved at tilvejebringe objektive, pålidelige og sammenlignelige data om kvaliteten, uafhængigheden og effektiviteten af retssystemerne i alle medlemsstaterne.

Det er et dynamisk informationsværktøj, som hjælper EU og medlemsstaterne til at afdække potentielle mangler, forbedringer, god praksis og tendenser over tid.

Denne undersøgelse af, hvordan de nationale retssystemer fungerer, suppleres af en landespecifik vurdering, hvor der tages hensyn til situationen og de særlige forhold i de enkelte medlemsstater og deres retssystemer. Vurderingen præsenteres i det europæiske semesters landerapporter.

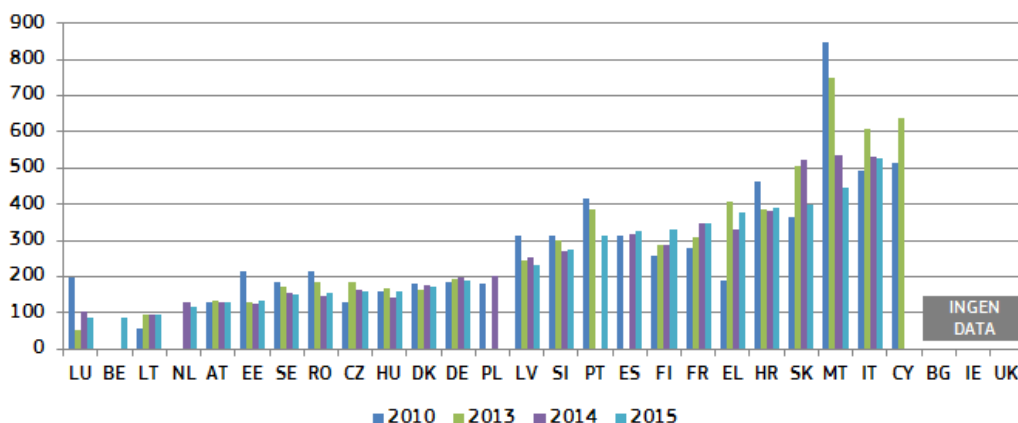
2.1. Forbedring af retssystemernes effektivitet

Hurtige afgørelser er væsentlige for virksomheder, investorer og forbrugere. I forbindelse med investeringsbeslutninger tager virksomheder hensyn til den risiko, der er knyttet til handelsretlige, arbejdsretlige eller skatteretlige tvister eller insolvenssager. Den effektivitet, hvormed et retssystem behandler tvister, er derfor en vigtig faktor.

EU's resultattavle for retsområdet for 2017 viser, at situationen varierer betydeligt afhængigt af, hvilken medlemsstat og hvilken indikator der er tale om⁴.

En række medlemsstater står fortsat over for særlige udfordringer med deres retssystemers effektivitet. Disse problemer vedrører langvarig sagsbehandling i første instans kombineret med en lav gennemførelsesprocent eller et stort antal verserende sager.

Figur 1 – Tid, der er nødvendig for at afgøre civil- og handelsretlige tvister (første instans/i antal dage)

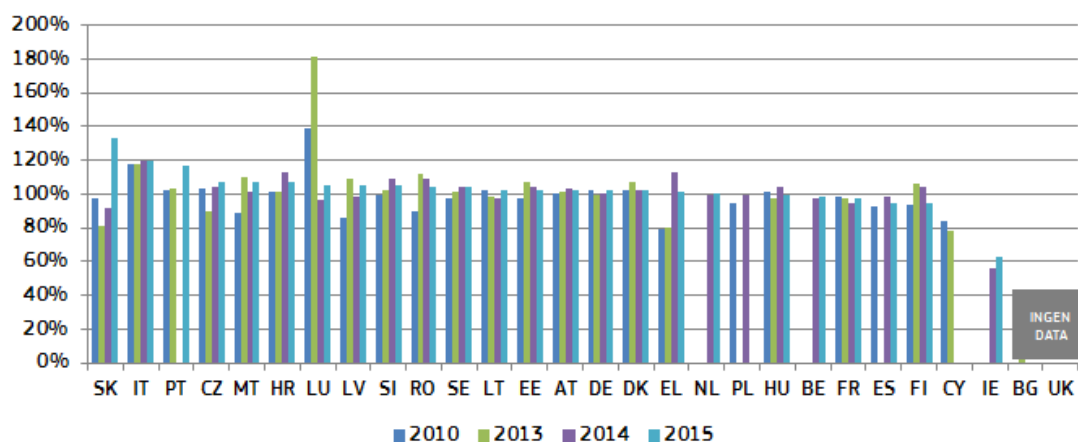
³ EU's resultattavle for retsområdet 2017, COM(2017)167 final – http://ec.europa.eu/justice/effective-justice/scoreboard/index_en.htm.

⁴ Retssagens varighed, gennemførelsesprocenten og antallet af verserende sager er standardindikatorer, der er defineret af Europarådets Europæiske Kommission for et Effektivt Retsvæsen (CEPEJ): http://www.coe.int/t/dghl/cooperation/cepej/evaluation/default_en.asp.

Kilde: EU's resultattavle for retsområdet 2017⁵.

Bemærk: Tvister i civil- og handelsretlige sager vedrører tvister mellem parter, f.eks. tvister angående kontrakter.

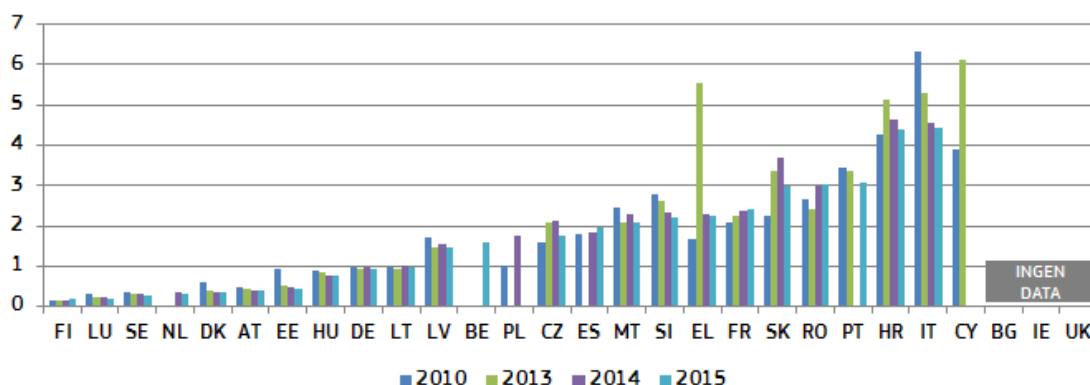
Figur 2 — Afgørelsesprocent for tvister i civil- og handelsretlige sager (første instans/i %)

Kilde: EU's resultattavle for retsområdet 2017⁶.

Bemærk: Når gennemførelsesprocenten er omkring 100 % eller højere, betyder det, at retssystemet kan afgøre lige så mange sager, som der bliver anlagt. Når gennemførelsesprocenten er under 100 %, betyder det, at domstolene afgør færre sager, end der bliver anlagt. Det oprindelige tal i EU's resultattavle for retsområdet for 2017 indeholder yderligere specifikke målrettede oplysninger vedrørende situationen i visse medlemsstater.

Figur 3 — Antallet af verserende civil- og handelsretlige tvister (første instans/pr. 100 indbyggere)

Kilde: EU's resultattavle for retsområdet 2017⁷.

⁵ Baseret på oplysninger fra CEPEJ. En retssags varighed er et udtryk for den tid (i antal dage), der er nødvendig for at behandle en sag ved retten, dvs. den tid, retten skal bruge til at nå frem til en afgørelse i første instans. Indikatoren "gennemløbstid" er antallet af uafgjorte sager divideret med antallet af afgjorte sager ved årets slutning ganget med 365 dage. Det oprindelige tal i EU's resultattavle for retsområdet for 2017 indeholder yderligere specifikke målrettede oplysninger vedrørende situationen i visse medlemsstater.

⁶ Baseret på oplysninger fra CEPEJ. **Gennemførelsesprocenten** er forholdet mellem antallet af afgjorte sager og antallet af indkomne sager. Den måler, om en domstol kan følge med sin indkommende sagsbyrde. Retssagernes varighed er knyttet til den hastighed, hvormed domstolene kan afgøre sagerne — "gennemførelsesprocenten" — og til antallet af sager, der venter på at blive afgjort ("verserende sager").

---

⁷ Baseret på oplysninger fra CEPEJ. Antallet af **verserende sager** er det antal sager, der stadig skal behandles ved afslutningen af en periode. Antallet af verserende sager påvirker gennemløbstiden. Det oprindelige tal i EU's resultattavle for retsområdet for 2017 indeholder yderligere specifikke målrettede oplysninger vedrørende situationen i visse medlemsstater.

Data gennem årene viser, at der er visse udsving i resultaterne, som kan være bedre eller dårligere fra det ene år til det andet. Der er sket forbedringer, især i de medlemsstater, som ifølge det europæiske semester eller de økonomiske tilpasningsprogrammer er medlemsstater, der stod over for udfordringer. Desuden er retssagernes varighed og gennemførelsesprocenten for tvister i civil- og handelsretlige sager blevet forbedret i de fleste medlemsstater i løbet af de sidste fem år.

Der er også sket nogle reduktioner i antallet af verserende sager i de seneste to år. Dog er antallet af verserende sager fortsat højt i flere medlemsstater.

2.2. Forbedring af retssystemernes kvalitet

Institutioner af høj kvalitet, herunder nationale retssystemer, er en afgørende faktor for økonomiske resultater. Effektive retssystemer forudsætter kvalitet i hele den retslige proces. Visse faktorer, der er almindeligt accepterede som relevante⁸, kan bidrage til at forbedre retssystemernes kvalitet.

Disse omfatter:

- moderne IKT, navnlig sagsstyringssystemer
- uddannelse af dommere og domstolspersonale
- overvågning og evaluering af domstolsvirksomhed
- anvendelse af tilfredshedsundersøgelser og
- tilstrækkelige midler og personale til retsvæsenet.

EU's resultattavle for retsområdet for 2017 bekræfter, at situationen varierer betydeligt på tværs af EU, men også at mange medlemsstater gør

en særlig indsats for at **at øge bestræbelserne for at understøtte kvaliteten af deres retssystemer.**

Mens bestræbelserne på at øge anvendelsen af IKT-værktøjer i retssystemet f.eks. er fortsat, viser indikatorerne mangler i en række medlemsstater (figur 4). Kun få medlemsstater benytter en samlet tilgang til evaluering af domstolens virksomhed, bl.a. gennem undersøgelser.

Det fulde potentiale af **informations- og kommunikationsteknologiske sagsstyringssystemer** mangler stadig at blive udnyttet i mange medlemsstater. Dette omfatter sagsstyring i realtid, standardiserede domstolsstatistikker, håndtering af efterslæb og automatiserede hurtige varslingssystemer.

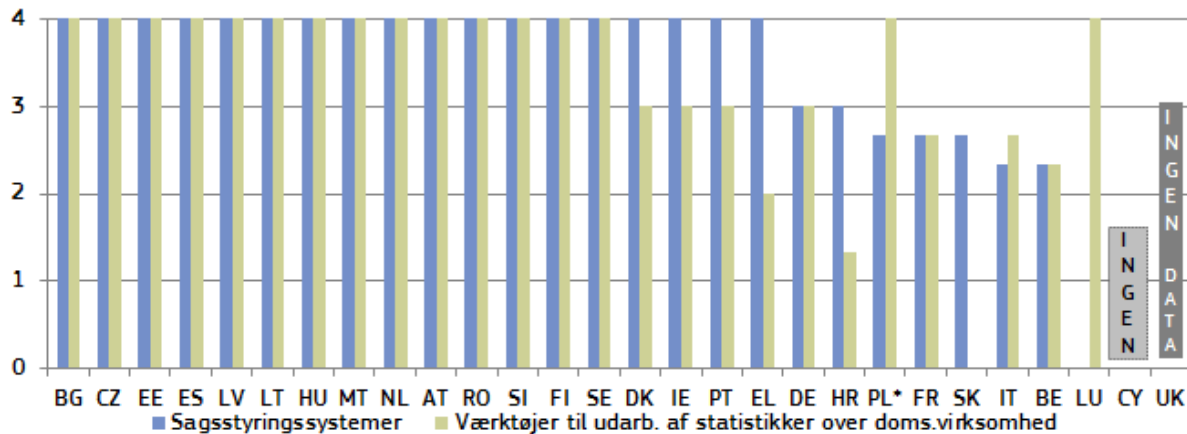
Hvad angår finansielle ressourcer viser dataene, at udgifterne til retssystemet i medlemsstaterne fortsat er ret stabile (figur 5). **Passende finansiering er nødvendig for at retssystemet fungerer godt**, og for at have de rette betingelser ved domstolene og velkvalificerede medarbejdere.

Standarder kan øge kvaliteten af retssystemerne (figur 6). De fleste medlemsstater har indført standarder for, hvordan parterne informeres om forløbet af deres sag, domstolens tidsplan eller mulige forsinkelser, men de benytter forskellige metoder. Det er mere brugervenligt, at domstolene automatisk sørger for oplysninger end en ordning, som kræver, at parterne selv træffer foranstaltninger.

---

⁸ Se f.eks. CEPEJ "Checklist for promoting the quality of justice and the courts" (2008), udtalelse nr. 6 (2004) Consultative Council of European Judges (Europarådets rådgivende dommerkomité, CCJE), der findes på adressen: <https://rm.coe.int/168074752d>.

Figur 4 – IKT anvendt til sagsstyring og statistikker over domstolsvirksomhed (vægtet indikator- min. = 0, maks. = 4)

Kilde: EU's resultattavle for retsområdet 2017.

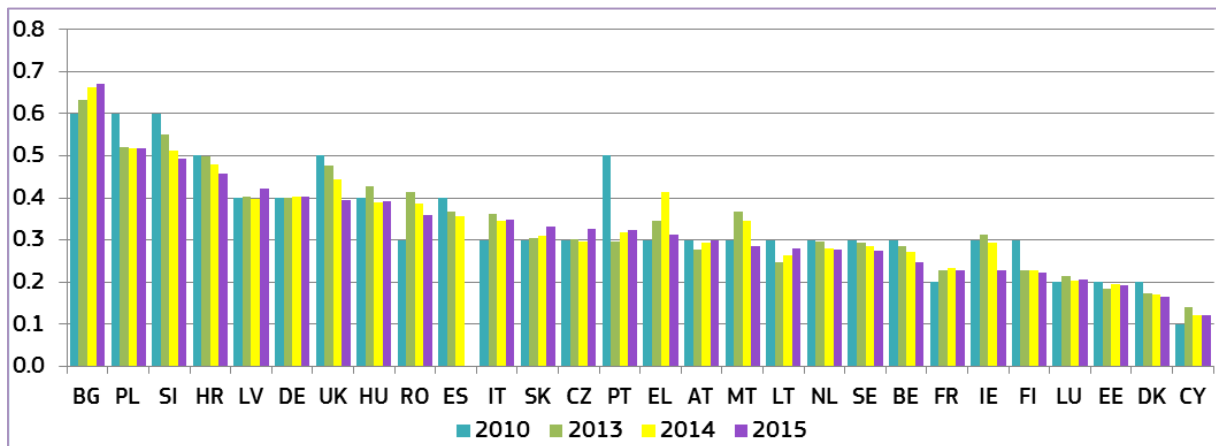
Bemærk: Dataene vedrører 2015.

Udstyrsprocent fra 100 % (udstyr i fuld anvendelse) til 0 % (udstyr ikkeeksisterende) viser den funktionelle tilstedeværelse i domstolene af det udstyr, der er omfattet af diagrammet, jf. følgende skala:

- 100 % = 4 point, hvis gældende for alle sager/1,33 point pr. specifik sag
- 50-99 % = 3 point, hvis gældende for alle sager/1 point pr. specifik sag
- 10-49 % = 2 point, hvis gældende for alle sager/0,66 point pr. specifik sag
- 1-9 % = 1 point hvis gældende for alle matters/0,33 point pr. specifik sag.

Sagen vedrører den type retssager, der behandles (civil- og handelsretlige, strafferetlige, forvaltningsretlige eller andre former).

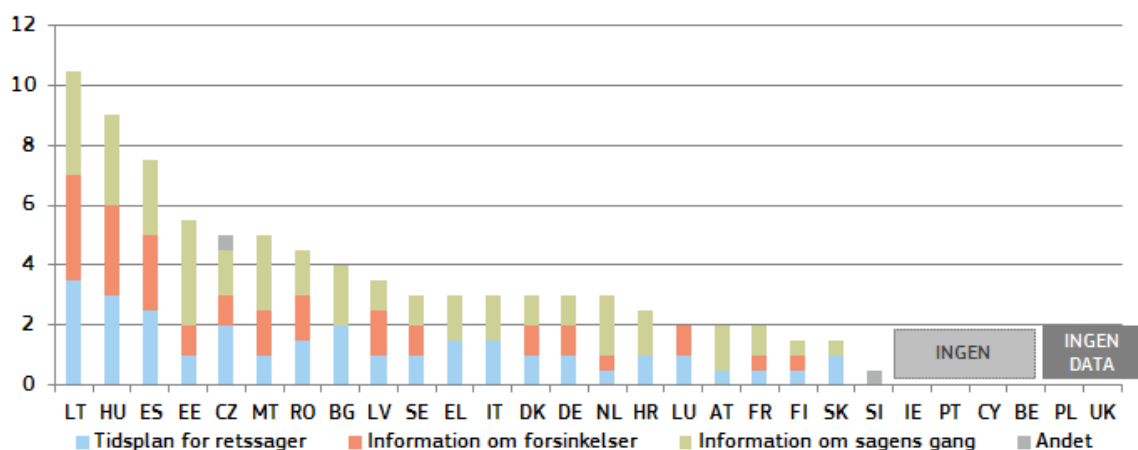
Figur 5 – Den samlede offentlige sektors udgifter til domstole udtrykt i procent af BNP

Kilde: EU's resultattavle for retsområdet 2017⁹.

⁹ Baseret på data fra Eurostat. Det oprindelige tal i EU's resultattavle for retsområdet for 2017 indeholder yderligere specifikke målrettede oplysninger vedrørende situationen i visse medlemsstater.

Figur 6 – Standarder for oplysninger om sagsforløb

Kilde: EU's resultattavle for retsområdet 2017¹⁰.

2.3. Retssystemernes uafhængighed

Retsvæsenets uafhængighed er et krav, der udspringer af retten til effektiv domstolsprøvelse, som er forankret i EU's charter om grundlæggende rettigheder (artikel 47). Det er et grundlæggende element i et effektivt retssystem.

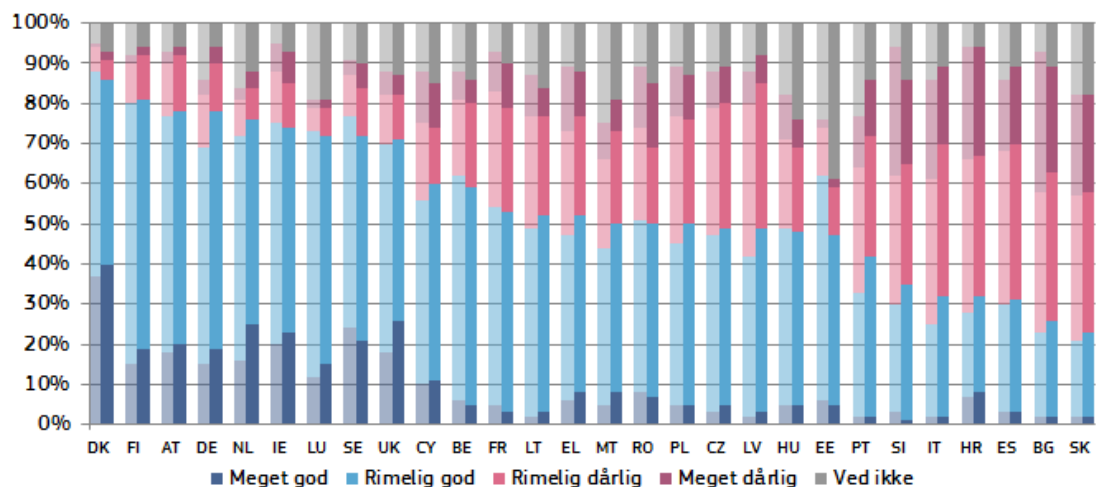
Det er ligeledes vigtigt for et gunstigt investerings- og erhvervsklima, da en sådan uafhængighed sikrer retfærdighed, forudsigelighed og sikkerhed i retssystemet på det sted, hvor virksomhederne opererer. EU's resultattavle for retsområdet 2017 viser ændringerne i opfattelsen af uafhængighed, der er baseret på undersøgelser af offentligheden og virksomheder.

Det bekræfter resultaterne af andre undersøgelser, især blandt medlemsstater med den laveste og den højeste grad af, hvor uafhængig retsvæsenet vurderes at være.

Resultattavlen for 2017 kortlægger fortsat retsgarantierne for retsvæsenets uafhængighed i bestemte typer situationer, hvor uafhængigheden kan være i fare. Et eksempel herpå er forflyttelse af dommere uden deres samtykke.

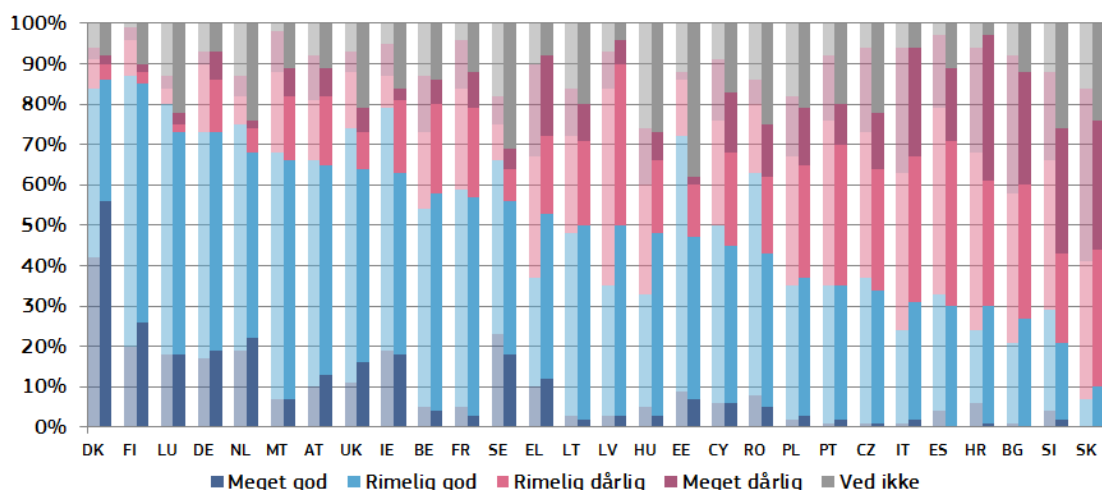
¹⁰ Medlemsstaterne fik point afhængigt af den metode, de anvendte til at give hver type oplysninger. 1,5 point for automatisk underretning pr. e-mail eller SMS, 1 point for onlineadgang i løbet af sagen, og 0,5 point for henholdsvis oplysninger efter anmodning fra parterne, domstolsskøn og anden anvendt metode.

Figur 7 – Borgernes opfattelse af retsvæsenets uafhængighed¹¹

Kilde: Eurobarometerundersøgelse FL447¹².

Figur 8 – Virksomhedernes opfattelse af retsvæsenets uafhængighed¹³

Kilde: Eurobarometerundersøgelse FL448¹⁴.

¹¹ Lyse farver (søjlen til venstre for hvert land) omhandler 2016. Mørke farver (søjlen til højre for hvert land) omhandler 2017.

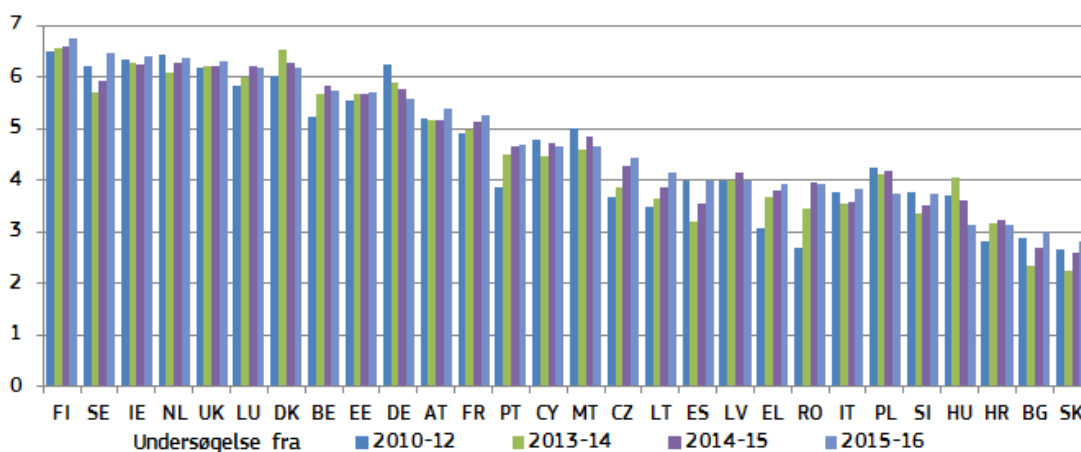
¹² Eurobarometerundersøgelse FL447, foretaget 25.-26. januar 2017. Spørgsmålet lød: "Ud fra hvad du ved, hvordan vil du så bedømme retssystemet i (vores land) med hensyn til domstolenes og dommernes uafhængighed? Synes du, uafhængigheden kan betegnes som meget god, rimelig god, rimelig dårlig eller meget dårlig?"

¹³ Lyse farver (søjlen til venstre for hvert land) omhandler 2016. Mørke farver (søjlen til højre for hvert land) omhandler 2017.

¹⁴ Eurobarometerundersøgelse FL448, foretaget mellem den 25. januar og 3. februar 2017. Spørgsmålet lød: "Ud fra hvad du ved, hvordan vil du så bedømme retssystemet i (vores land) med hensyn til domstolenes og dommernes uafhængighed? Synes du, uafhængigheden kan betegnes som meget god, rimelig god, rimelig dårlig eller meget dårlig?"

Figur 9 – Opfattelse af retsvæsenets uafhængighed

Kilde: Data fra Det Verdensøkonomiske Forum¹⁵ offentliggjort i EU's resultattavle for retsområdet 2017. Jo højere værdi, jo gunstigere opfattelse.

Ifølge europæiske standarder¹⁶ skal retsvæsenets uafhængighed beskyttes effektivt i retssystemet gennem retsgarantier (strukturel uafhængighed).

F.eks. bør dommere ikke overføres til et andet dommerembede uden deres samtykke, undtagen i tilfælde af disciplinærsanktioner eller en reform af retssystemets opbygning.

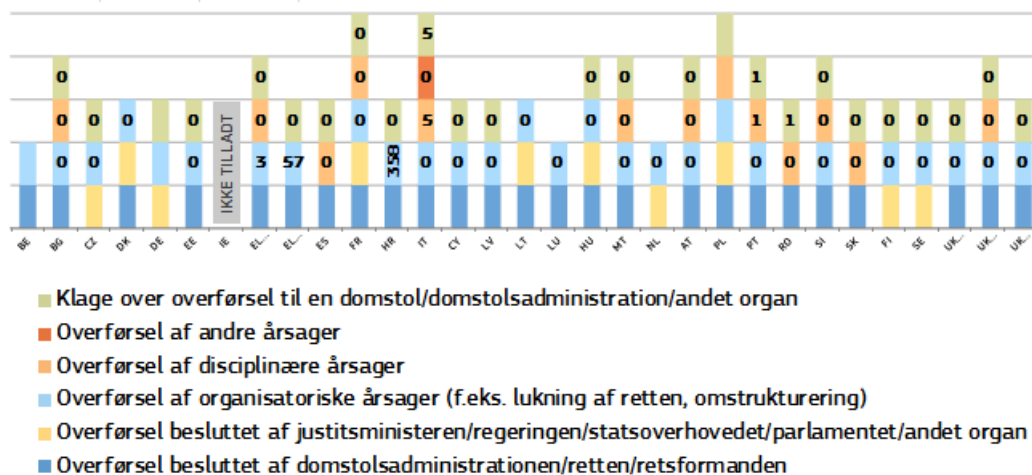
Det er nødvendigt for at undgå, at der lægges utilbørligt pres på en dommer. Figur 10 viser, om en sådan forflyttelse overhovedet er tilladt, og i givet fald, hvilke myndigheder der træffer afgørelse om forflyttelse, begrundelser (f.eks. organisatoriske, disciplinære) for, at en forflyttelse er tilladt, og om det er muligt at klage over afgørelser om forflyttelse¹⁷.

¹⁵ WEF-indikatoren er baseret på respondenternes svar på følgende spørgsmål: "Hvor uafhængigt er retssystemet i Deres land af påvirkninger fra regeringen, privatpersoner eller virksomheder? [1 = slet ikke uafhængigt, 7 = fuldstændig uafhængigt]". Der kom svar på undersøgelsen fra et repræsentativt udsnit af virksomheder, som repræsenterer de vigtigste erhvervssektorer (landbrug, fremstillingsindustri, ikke-fremstillingsindustri og tjenesteerhverv) i alle de pågældende lande. Undersøgelsen foregår i praksis på forskellig vis, bl.a. via personlige eller telefoniske interview med virksomhedsledere, fremsendte papirformularer og onlineundersøgelser: <https://www.weforum.org/reports/the-global-competitiveness-report-2016-2017-1>.

¹⁶ Navnlig henstilling CM/Rec(2010)12 fra Europarådets Ministerkomité af 17. november 2010 til medlemsstaterne om dommere: uafhængighed, effektivitet og ansvar.

¹⁷ Henstilling CM/Rec(2010)12, § 52.

Figur 10 – Garantier mod forflyttelse af dommere uden deres samtykke (dommeres uafsættelighed)

Kilde: EU's resultatavle for retsområdet 2017¹⁸. Tallet over søjlen viser det antal dommere, der er blevet forflyttet uden deres samtykke i 2014 (hvis der ikke foreligger oplysninger, er der intet tal).

3. AFDÆKNING AF POLITISKE MIDLER TIL AT LØFTE UDFORDRINGER

De typer af strukturreformer, der kan imødegå ovennævnte udfordringer, spænder fra strukturelle foranstaltninger til mere operationelle foranstaltninger.

De omfatter:

- omstrukturering af domstolens organisation
- revision af køreplanen for retsvæsenet

- modernisering og forenkling af retsplejereglerne
- reform af domstolsadministrationen
- reform af juridiske erhverv
- reform af retshjælpen
- forbedring af fuldbyrdelsen af retsafgørelser
- fremme af en vilkårlig fordeling af sager
- modernisering af forvaltningsprocessen og gennemsækelighed i retten
- fremme af anvendelsen af ny informationsteknologi og
- fremme af udviklingen af alternativ tvistbilæggelse.

¹⁸ Data indsamlet ved hjælp af et ajourført spørgeskema udarbejdet af Kommissionen i tæt samarbejde med Det Europæiske Netværk af Domstolsadministrationer (ENCJ). Svarene fra medlemsstater uden domstolsadministrationer, eller som ikke er medlem af ENCJ, blev indhentet via et samarbejde med Netværket af Præsidenterne for Den Europæiske Unions Øverste Domstole. Medlemsstaterne er angivet i alfabetisk rækkefølge efter deres geografiske navne på originalsproget. Højden på søjlerne afspejler ikke nødvendigvis, hvor effektive garantierne er. Det oprindelige tal i EU's resultatavle for retsområdet for 2017 indeholder yderligere specifikke målrettede oplysninger vedrørende situationen i visse medlemsstater.

Disse strukturreformer er **vigtige politiske løftestænger for at sikre, at retssystemerne er effektive, og for at skabe et mere imødekommende erhvervs- og investeringsklima.**

Den økonomiske virkning af fuldt funktionsdygtige retssystemer berettiger denne indsats. Effektive retssystemer spiller en central rolle ved at skabe tillid i hele forretningskredsløbet. Retssystemer, der garanterer håndhævelsen af rettigheder, medfører mange fordele. Kreditorer er mere tilbøjelige til at låne ud. Virksomheder afstår fra en opportunistisk adfærd. Transaktionsomkostningerne nedbringes. Innovative virksomheder, der ofte er afhængige af immaterielle aktiver, f.eks. intellektuelle ejendomsrettigheder, er mere tilbøjelige til at investere.

For små og mellemstore virksomheder (SMV'er) blev betydningen af effektive nationale retssystemer fremhævet i en undersøgelse fra 2015¹⁹ af næsten 9 000 europæiske SMV'er vedrørende innovation og intellektuelle ejendomsrettigheder.

Undersøgelsen viste navnlig, at omkostninger og langvarige retssager var blandt hovedårsagerne til, at SMV'er afstår fra at anlægge retssager på grund af krænkelser af intellektuelle ejendomsrettigheder.

Den gavnlige virkning af velfungerende nationale retssystemer for økonomien understreges i en bred vifte af litteratur og forskning²⁰. Det omfatter publikationer fra Den Internationale Valutafond²¹, Den Europæiske Centralbank²², OECD²³, Det

¹⁹ Den Europæiske Unions Kontor for Intellektuel Ejendomsret (EUIPO), "Intellectual Property (IP) SME Scoreboard 2016".

²⁰ *Alves Ribeiro Correia/Antas Videira*, "Troika's Portuguese Ministry of Justice Experiment: An Empirical Study on the Success Story of the Civil Enforcement Actions", i *International Journal for Court Administration*, Vol. 7, No. 1, juli 2015 bekræfter succesen af de reformer, der er foretaget i Portugal.

²¹ IMF, "Fostering Growth in Europe Now", 18. juni 2012.

²² ECB, "Adjustment and growth in the euro area", den 16. maj 2013, findes på adressen: <http://www.ecb.europa.eu/press/key/date/2013/html/sp130516.en.html>.

Verdensøkonomiske Forum²⁴ og Verdensbanken²⁵. F.eks. viste en undersøgelse fra 2015 om reform af det portugisiske civile retssystem, at varigheden af retssager faldt med mere end en tredjedel som følge af reformer, der blev gennemført som led i det økonomiske tilpasningsprogram²⁶.

Der er også beviser for, at det tilskynder til investering i et givet land, hvis man har et effektivt retssystem²⁷. Forskning har fastslået, at der er en positiv sammenhæng mellem virksomhedsstørrelse og effektive retssystemer. Hvis der derimod er mangler i retsvæsenets funktionsmåde, kan der iagttages svagere incitament til investering og ansættelse²⁸.

En effektiv korruptionsbekæmpelse er også vigtig for etableringen af et erhvervsvenligt miljø.

Endelig bidrager tillid til velfungerende retssystemer til mål som f.eks. iværksætterånd. Omvendt fører mangler i retsvæsenet til højere låneomkostninger²⁹.

---

²³ Se f.eks. "What makes civil justice effective?", OECD Economics Department Policy Notes, No. 18, juni 2013 og "The Economics of Civil Justice: New Cross-Country Data and Empirics", OECD Economics Department Working Papers, No. 1060.

²⁴ Det Verdensøkonomiske Forum, "The Global Competitiveness Report; 2013-2014", findes på adressen:

http://www3.weforum.org/docs/WEF_GlobalCompetitivenessReport_2013-14.pdf.

²⁵ Verdensbanken, "Doing Business 2014", findes på adressen:

<http://www.doingbusiness.org/~media/WBG/DoingBusiness/Documents/Annual-Reports/English/DB14-Full-Report.pdf>.

²⁶ *Alves Ribeiro Correia/Antas Videira* (2015), *ibid.*

²⁷ Se IMF's landerapport nr. 13/299.

²⁸ Se den spanske nationalbanks Working Paper 1303, Italiens centralbanks Working Paper 898 og IMF's landerapport 13/299.

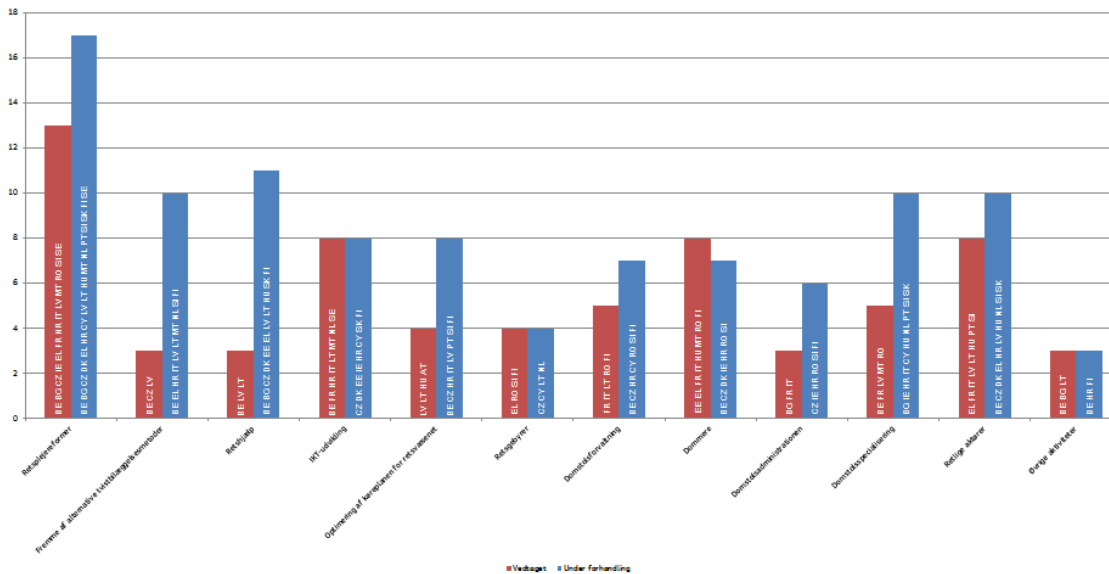
²⁹ IMF's landerapport 13/299.

4. POLITISK STATUS I FORSKELLIGE LANDE

Landerapporterne i forbindelse med det europæiske semester 2017 viser, at en række medlemsstater fortsat står over for særlige udfordringer med hensyn til deres

retssystemers effektivitet. I det europæiske semester 2017 har Rådet for Den Europæiske Union efter forslag fra Europa-Kommissionen rettet landespecifikke henstillinger til Kroatien, Cypern, Italien, Portugal og Slovakiet om at gøre deres retssystemer mere effektive.

Figur 11 – Kortlægning af retsreformer i EU (vedtagne foranstaltninger og initiativer, der er under forhandling)

Kilde: EU's resultattavle for retsområdet 2017.

De tværgående analyser viser, at en række medlemsstater støtter deres retsreformer via EU's struktur- og investeringsfonde (ESIF). I programmeringsperioden 2014-2020 yder EU gennem ESIF-fondene 4,2 mia. EUR i støtte til forbedring af den institutionelle kapacitet i de offentlige forvaltninger, herunder en reform af retsvæsenet. I deres programmeringsdokumenter har 14 medlemsstater³⁰ udpeget retssystemet som et område, der skulle støttes via ESIF-fondene.

Kommissionen understreger betydningen af en resultatorienteret tilgang ved anvendelse af fondene: denne tilgang er også et krav ifølge ESIF-forordningen³¹.

Kommissionen drøfter i øjeblikket med medlemsstaterne, hvordan man bedst kan vurdere og evaluere ESIF-fondenes indvirkning på de pågældende retssystemer.

Kommissionen støtter yderligere reformer af retsvæsenet ved at yde teknisk støtte, samt gennem Strukturreformtjenesten (SRSS). Dette sker i forbindelse med både de økonomiske tilpasningsprogrammer, dvs. i Cypern og Grækenland, og mekanismen for samarbejde og kontrol i Bulgarien og Rumænien.

Medlemsstaterne har gennemført innovative værktøjer og praksis for at gøre deres retssystemer mere effektive. Som eksempler kan nævnes følgende:

- 1) Et kommunikationsknudepunkt til distribution af retsdokumenter i Slovenien

³⁰ Bulgarien, Tjekkiet, Grækenland, Spanien (kun EFRU), Kroatien, Italien, Letland, Litauen, Malta, Polen, Portugal, Rumænien, Slovakiet og Slovenien.

³¹ Forordning (EU) nr. 1303/2013 af 20.12.2013.

(E-VIP)³². Dette fungerer som et centralt register over retsdokumenter i hele det slovenske retssystem. Knudepunktet har væsentligt afkortet den tid, der er nødvendig for at forberede og sende retsdokumenter, og dette har herefter afkortet retssagernes varighed. Desuden er domstolspersonalet blevet fritaget for det administrative arbejde med at trykke og lægge dokumenter i kuverter og afsende dem, hvilket har givet dem mere tid til at fokusere på det væsentlige arbejde.

2) Åben adgang til retspraksis i Rumænien. Justitsministeriet og domstolene offentliggør de oplysninger, der er nødvendige, for at parterne kan følge deres sager ved domstolene (parternes navne, mødedatoer, genstand og afgørelsen kort). I 2015 lancerede det rumænske retsinformationsinstitut (ROLII) en ny portal, der giver offentligheden adgang til den fulde ordlyd af alle retsafgørelser i alle

instanser. Den omfatter alle faser af proceduren, herunder dem, der stadig kan appelleres, under overholdelse af retten til privatlivets fred.

3) Domstolenes e-tjenesteportal i Letland. For at forbedre informationen om domstolstjenester til offentligheden og virksomhederne har den nationale domstolsportal (<https://manas.tiesas.lv/eTiesas/>) nu en mere brugervenlig grænseflade med elektroniske tjenester og ajourførte oplysninger om domstolene. Forbedringerne omfatter:

- en platform til indgivelse af retsbegæringer online
- udfyldelse og indsendelse af blanketter online
- onlinesporing af retssager
- elektroniske meddelelser og
- en tidsplan, som viser de tilgængelige advokater og anklagere.

Samlet set giver disse værktøjer domstolene mulighed for at mindske antallet af suspenderede sager og giver hurtigere retssager, og herunder lettere grænseoverskridende retssager.

Dato: 9.11.2017

---

³² [Quality of Public Administration – A Toolbox for Practitioners](#), Europa-Kommissionen, 2017.

5. NYTTIGE KILDER

- EU's resultattavle for retsområdet 2017 — Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Den Europæiske Centralbank, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget, COM(2017) 167 final
http://ec.europa.eu/justice/effective-justice/scoreboard/index_en.htm
- Quality of Public Administration — A Toolbox for Practitioners, European Commission (2017)
<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=en&pubId=8055>